“ข้าวโพด” (การปลูกและการดูแลรักษา)

ครั้งที่ ๒ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๒
ข่าวประชาสัมพันธ์ สำนักปลัด
แผนงานการเกษตร งานส่งเสริมการเกษตร
เทศบาลตำบลยางหล่อ

ฤดูปลูกข้าวโพดที่เหมาะสม

การปลูกข้าวโพดส่วนใหญ่เป็นการปลูกแบบอาศัยน้ำฝน ซึ่งปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการปลูกและการให้ผลผลิต ของข้าวโพดจึงขึ้นอยู่กับปริมาณน้ำฝนและการกระจายของฝนที่ตกตลอดฤดูปลูก สำหรับเขตชลประทาน สามารถปลูกข้าวโพด ได้ตลอดปี โดยทั่วไปการปลูกต้นฤดูฝน (เมษายน - พฤษภาคม) มักจะได้ผลผลิตดีกว่า ไม่มีโรคราน้ำค้างระบาดและปัญหาวัชพืช น้อยกว่าปลูกปลายฤดูฝน (กรกฎาคม – สิงหาคม) แต่มีข้อเสียคือ ในระยะเก็บเกี่ยวจะมีฝนชุก ทำให้ข้าวโพดชื้น จะเกิดปัญหา สารอะฟลาทอกซิน เพราะตากข้าวโพดไม่แห้ง แต่ปลูกปลายฤดูฝน จะมีปัญหาเตรียมดินไม่สะดวก เพราะฝนชุกและโรคต้นกล้าเน่า ฤดูแล้งปลูกได้ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน-เดือนกุมภาพันธ์

การเตรียมดิน

ในการเตรียมดินแบบเต็มรูปแบบ ต้องไถดะครั้งแรกเพื่อเปิดหน้าดิน ซึ่งส่วนใหญ่จะใช้รถแทรกเตอร์ขนาดใหญ่ติดผาน ๓ หรือ ๔ หรือไถหัวหมู เพื่อพลิกหน้าดินและกลบเศษพืชและวัชพืช โดยทั่วไปจะไถที่ความลึกประมาณ ๓๐ เซนติเมตร แล้วตากดินไว้ ๗-๑๐ วัน หลังจากนั้นจึงไถแปรและไถพรวนเพื่อย่อยดินให้แตกและคลุกเคล้าเศษซากพืชและอินทรีย์วัตถุให้สม่ำเสมอ และหากไถแปรแล้วดินยังไม่ละเอียดเพียงพอควรจะมีการพรวนอีก ๑ ครั้ง

การเตรียมดิน

ในการเตรียมดินแบบเต็มรูปแบบ ต้องไถดะครั้งแรกเพื่อเปิดหน้าดิน ซึ่งส่วนใหญ่จะใช้รถแทรกเตอร์ขนาดใหญ่ติดผาน ๓ หรือ ๔ หรือไถหัวหมู เพื่อพลิกหน้าดินและกลบเศษพืชและวัชพืช โดยทั่วไปจะไถที่ความลึกประมาณ ๓๐ เซนติเมตร แล้วตากดินไว้ ๗-๑๐ วัน หลังจากนั้นจึงไถแปรและไถพรวนเพื่อย่อยดินให้แตกและคลุกเคล้าเศษซากพืชและอินทรีย์วัตถุให้สม่ำเสมอ และหากไถแปรแล้วดินยังไม่ละเอียดเพียงพอควรจะมีการพรวนอีก ๑ ครั้ง

การปลูกข้าวโพดที่ปฏิบัติกันสามารถทำได้ ๓ วิธี

การขุดหลุมปลูก เป็นวิธีการปฏิบัติแบบเก่า โดยใช้จอบ เสียม หรือไม้ปลายแหลมขุดเป็นหลุม การปลูกวิธีนี้ทำให้ระยะระหว่างต้น ระหว่างหลุม และความลึกของเมล็ดที่ปลูกไม่สม่ำเสมอ ปัจจุบันได้มีเครื่องมือปลูกเรียกว่า corn jab ที่สามารถกำหนดระยะปลูกและความลึกในการปลูกได้

การปลูกแบบชักร่อง ใช้ไถหัวหมูติดรถแทรกเตอร์หรือรถไถเดินตาม หรือใช้แรงงานสัตว์ทำร่อง ปลูกเป็นแถว ใช้แรงงานคนในการหยอดเมล็ดปลูกในร่องแล้วใช้เท้าปาดผิวดินกลบ การปลูกวิธีนี้จะได้ระยะระหว่างแถวสม่ำเสมอ แต่ระยะระหว่างหลุมและความลึกในการปลูกไม่สม่ำเสมอ

การปลูกโดยใช้เครื่องปลูก (planter) โดยใช้เครื่องปลูกติดท้ายรถแทรกเตอร์ ปลูกเป็นแถว สามารถกำหนดระยะระหว่างแถว ระหว่างหลุม และความลึกในการปลูกได้ค่อนข้างสม่ำเสมอ

อัตราปลูกเป็นปัจจัยหนึ่งที่เป็นตัวกำหนดผลผลิตต่อพื้นที่ ดังนั้นในการปลูกข้าวโพดจึงควรจัดระยะปลูกระหว่างแถว และระหว่างหลุมให้เหมาะสม โดยระยะที่แนะนำคือ ระยะระหว่างแถว ๗๕ เซนติเมตร และระหว่างหลุม ๒๕ เซนติเมตร จะใช้จำนวนต้นต่อหลุม ๑ ต้น

การให้ปุ๋ย

ควรมีการใส่ปุ๋ยให้ต้นข้าวโพด เพื่อให้มีธาตุอาหารใช้ในการสร้างผลผลิตให้เพิ่มขึ้น ซึ่งการใส่ปุ๋ยควรแบ่งใส่ ๒ ครั้ง

ปุ๋ยรองพื้น ควรใส่รองก้นหลุมหรือโรยเป็นแถวแล้วกลบพร้อมปลูก ถ้าใช้เครื่องปลูกจะมีถังสำหรับใส่ปุ๋ยพร้อมอยู่แล้ว ถ้าปลูกด้วยมือ ควรหยอดปุ๋ยที่ก้นหลุมแล้วกลบดินบางๆ ก่อนหยอดเมล็ด ไม่ควรให้ปุ๋ยสัมผัสกับเมล็ดโดยตรง เพราะอาจทำให้เมล็ดเน่าได้ ปุ๋ยรองพื้นที่ใช้ อาจใช้สูตร ๑๖ – ๒๐ – ๐, ๑๕ – ๑๕ – ๑๕ , ๒๐ – ๒๐ – ๐ หรือสูตรอื่นๆ ตามความเหมาะสมถ้าเป็นไปได้ ควรมีการวิเคราะห์ดิน เพื่อหาสูตรปุ๋ยที่เหมาะกับพื้นที่ โดยปุ๋ยรองพื้น ควรใส่อัตราประมาณ ๒๕ – ๓๐ กิโลกรัม/ไร่

ปุ๋ยแต่งหน้า หลังจากปลูกประมาณ ๒๕ – ๓๐ วัน ควรมีการใส่ปุ๋ยอีกครั้งหนึ่ง โดยใช้ปุ๋ยยูเรีย (๔๖ – ๐ – ๐) โรยข้างต้นในอัตรา ๒๐ – ๒๕ กิโลกรัม/ไร่ ใส่ขณะดินมีความชื้นหรือใส่แล้วกลบด้วยเครื่องทำรุ่นพูนโคน

การป้องกันและกำจัดวัชพืช

๑. หลังจากปลูกข้าวโพด ก่อนข้าวโพดงอก (และก่อนหญ้างอกหรือหญ้างอกต้นเล็กไม่เกิน ๓ ใบ) ให้พ่นสารควบคุมวัชพืชขณะดินชื้น โดยใช้สารอาทราซิน อัตรา ๕๐๐ กรัม / ไร่ หรืออะลาคลอร์ อัตรา ๖๐๐ ซีซี / ไร่ หรือใช้ทั้งสองอย่างรวมกันโดยใช้อาทราซีน ๓๕๐ กรัม + อะลาคลอร์ ๕๐๐ กรัม / ไร่

๒. ควรมีการทำรุ่นพูนโคน เมื่อข้าวโพดอายุประมาณ ๒๕ – ๓๐ วัน เพื่อเป็นการกำจัดวัชพืชที่งอกใหม่ โดยการใช้ผานหัวหมู หรือใช้จอบถาก

๓. การกำจัดวัชพืช ถ้ามีวัชพืชในแปลงข้าวโพดมากอาจใช้สารพาราควอท(กรัมม็อกโซน) ฉีดพ่นเพื่อฆ่าหญ้า โดยใช้อัตรา ๘๐ ซีซี / น้ำ ๒๐ ลิตร (๘ ช้อนแกง / น้ำ ๑ ปี๊บ) ทั้งนี้การฉีดพ่นจะต้องใช้ด้วยความระมัดระวัง ไม่ให้สารโดนต้นข้าวโพดเพราะจะทำให้ข้าวโพดไหม้ตายได้

การให้น้ำข้าวโพด

๑. การให้น้ำครั้งแรกเมื่อปลูก ในการปลูกข้าวโพดหลังจากไถพรวนเตรียมแปลงเสร็จแล้ว ควรให้น้ำก่อนปลูกข้าวโพด โดยให้น้ำ ๕๐-๖๕ ลูกบาศก์เมตร/ไร่ แล้วจึงหยอดข้าวโพดขณะดินมีความชื้นพอเหมาะ ถ้าจำเป็นต้องหยอดข้าวโพดก่อนให้น้ำ ควรให้น้ำประมาณ ๓๕-๕๐ ลูกบาศก์เมตร/ไร่ ถ้าให้น้ำมากกว่านี้ จะต้องรีบระบายน้ำออกจากแปลงทันที

๒. การให้น้ำในช่วงระยะการเจริญเติบโตของข้าวโพด หลังจากข้าวโพดงอกแล้วควรให้น้ำ ๖๕-๘๐ ลูกบาศก์เมตร /ไร่ / สัปดาห์ โดยให้อีก ๑๑-๑๒ ครั้ง (สัปดาห์) การให้น้ำแต่ละครั้งไม่ควรให้น้ำท่วมขัง หรือดินชื้นแฉะเป็นเวลานาน ถ้าให้น้ำมากเกินไป ควรรีบระบายน้ำออกจากแปลงทันที